

Jaarverslag NCDO 2019

STICHTING

ONEWORLD
SAMSAM
KALEIDOS RESEARCH

Mauritskade 64, 1092 AD Amsterdam, 088-7120380, www.ncdo.nl, info@ncdo.nl, KvK 41215665

Inhoud	pagina
1. Inleiding: NCDO in 2019	3
2. Activiteiten in 2019	5
2.1 Afwikkeling NCDO	5
• Stand van zaken afwikkeling NCDO	
• Overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken	
2.2 Overdracht van activiteiten	6
• Stichting OneWorld	
• Samsam	
2.3 De nalatenschap van NCDO	8
3. Bedrijfsvoering	9
3.1 Communicatie	9
3.2 Medewerkers	9
3.3 Huisvesting	9
3.4 Governance: bestuur en toezicht	9
4. Financieel overzicht 2019	11
 Bijlagen	 13
1. Inhoudelijke rapportage OneWorld 2019	14
2. Inhoudelijke rapportage Samsam 2018/2019	25
3. Projecten in de nalatenschap van NCDO	28

1. Inleiding: NCDO in 2019

In dit jaarverslag verantwoordt NCDO zich over gevoerd beleid en besteding van middelen. Het staat in het teken van het verleden en van de toekomst. Na het beëindigen van de subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken eind 2017 betreft het werk van NCDO vooral het afronden van taken, het afleggen van verantwoording over de besteding van ontvangen subsidie en voorbereiden van de opheffing van de Stichting NCDO. Vanaf 2018 voerde NCDO hoegenaamd geen eigen inhoudelijke activiteiten meer uit. Anders dan de afgelopen jaren heeft dit jaarverslag daarom een beperkte omvang. Een belangrijke functie van dit verslag is het afleggen van financiële verantwoording over de besteding van de resterende subsidiemiddelen aan de voormalige subsidiegever. Deze verantwoording betreft de bestedingen door NCDO in het kader van de afwikkeling van de organisatie en door derde organisaties, waaraan NCDO taken heeft overgedragen. Het gaat hier om de transitie-vergoeding aan uitgeverij Young & Connected, die in 2017 de uitgave Samsam van NCDO heeft overgenomen, en om de innovatiesubsidie voor OneWorld, die NCDO heeft overgedragen ten behoeve van haar verzelfstandiging.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken beschouwt het jaarverslag van NCDO, in samenhang met de jaarrekening, als een formeel verantwoordingsverslag over de ontvangen subsidie. Wij hebben daarom in dit jaarverslag een financiële verantwoording opgenomen, die aansluit op de in de jaarrekening gepresenteerde cijfers, en waarin de omvang van de voorzieningen voor de operationele afwikkeling van NCDO en het nakomen van financiële verplichtingen in verband met achtereenvolgende reorganisaties, worden vermeld. Op grond van afspraken met het Ministerie worden deze ten laste gebracht van de ontvangen subsidie. Onze externe accountant Dubois+Co heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over zowel de jaarrekening als dit jaarverslag.

Tegelijkertijd is dit jaarverslag toekomstgericht. Het verdwijnen van NCDO is een gegeven, maar daarmee is de noodzaak tot het bevorderen van actief burgerschap in Nederland allerminst verdwenen. In tegendeel. Deze tijd, waarin pregnante vragen spelen ten aanzien sociale cohesie, duurzaamheid en internationale samenwerking vraagt nadrukkelijk om een transformatieve agenda, om het benutten en ondersteunen van maatschappelijk energie om een duurzame en rechtvaardige wereld te bevorderen. Het is van belang dat de wereldwijd overeengekomen Sustainable Development Goals (SDGs) ook in Nederland worden gerealiseerd. Deze doelen vormen ook een instrument voor verantwoording: van landen en andere actoren over hun ambities, de positieve en negatieve resultaten van hun beleid en activiteiten; verantwoording van de huidige aan de toekomstige generaties over de wijze waarop wij de wereld voor hen achter zullen laten en toekomstperspectieven kunnen bieden. Dit alles vraagt niet alleen inspanningen van overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties, maar ook actieve en creatieve inzet en opwaartse druk van burgers. Zonder dit actieve burgerschap, zonder maatschappelijke energie, zullen de SDGs niet worden bereikt. Gebruik makend van in een periode van vijftig jaar opgedane kennis, van netwerken en nog resterende financiële middelen kan NCDO vernieuwende initiatieven van andere organisaties ondersteunen. NCDO beschikt daartoe over een vrij besteedbaar eigen vermogen, dat is opgebouwd uit in de loop van de jaren gerealiseerde marktbatens. In 2018 heeft NCDO besloten haar 'nalatenschap' te plaatsen in het teken van het thema 'Burgerschap en de SDGs'. Deze nalatenschap krijgt vorm in de samenwerking met SDG Nederland, de Stichting OneWorld, Number 5 Foundation en de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Dit jaarverslag rapporteert over de voortgang van de activiteiten.

Naar wij hopen weerspiegelt dit jaarverslag deze agenda: een goede verantwoording over publieke middelen in het verleden en het overdragen van de erfenis van NCDO, met het oog op een duurzame en rechtvaardige wereld, voor huidige en toekomstige generaties.

Dit jaarverslag is goedgekeurd door de Raad van Toezicht van NCDO op 29 juni 2020.

Amsterdam, 29 juni 2020
Jan Bouke Wijbrandi
directeur-bestuurder

2. Activiteiten in 2019

2.1 Afwikkeling NCDO

Stand van zaken afwikkeling NCDO

NCDO heeft een meerjarenplan en -begroting opgesteld voor de periode 2020-2022. Hierin zijn de volgende activiteiten opgenomen:

- Operationele afwikkeling van NCDO en voorbereiden van het opheffen van de Stichting NCDO, in goed overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Uitvoeren van sociale plannen in het kader van achtereenvolgende reorganisaties.
- Verantwoording over de aan resp. de Stichting OneWorld en uitgeverij Young & Connected overgedragen subsidiemiddelen (zie 2.2).
- Overdragen van financiële middelen aan derde organisaties en begeleiden van de nalatenschap NCDO (zie 2.3).
- Onvoorziene werkzaamheden.

Voor de operationele kosten in de periode 2020 - 2022 is een meerjarenbegroting opgesteld en een bestemmingsfonds opgenomen op de balans.

De bovengenoemde activiteiten liggen op schema. Naar verwachting zullen de verplichtingen van NCDO in verband met de reorganisaties in 2022 kunnen worden afgerond. NCDO verwacht ook de andere nog resterende werkzaamheden tijdig te kunnen afronden, voordat de Stichting NCDO in 2022 wordt opgeheven.

Bij de overdracht van OnzeWereld aan NCDO hebben NCDO en de Stichting Global Village Media in 2011 de Stichting Werkmaatschappij OneWorld in het leven geroepen. Deze lege Stichting, waarvoor NCDO inmiddels bestuurlijk verantwoordelijk is, functioneert al enkele jaren niet meer. In 2019 zijn stappen gezet om deze in 2020 op te heffen.

Overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken

In 2014 heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken besloten de subsidie aan NCDO na 2017 te beëindigen. In een beschikking werd vastgelegd dat NCDO in de periode 2014-2017 een bedrag van € 12.000.000,- ontving voor het uitvoeren van inhoudelijke werkzaamheden, het verzelfstandigen van onderdelen van NCDO en het financieren van de afbouw van de organisatie, inclusief de kosten van reorganisaties. Het Ministerie heeft daarbij aangegeven dat de verantwoordelijkheid voor de afwikkeling van NCDO, met gebruikmaking van deze middelen, geheel bij NCDO ligt. In een aanvullende beschikking heeft het Ministerie in 2017 een bedrag van € 725.000,- goedgekeurd als innovatiesubsidie voor het te verzelfstandigen OneWorld.

Ook in 2019 heeft NCDO geregeld contacten onderhouden met de Directie Sociale Ontwikkeling (DSO) van het Ministerie. Daarbij is vooral gesproken over de wijze waarop NCDO zich verantwoordt over de ontvangen subsidie. In mondelinge en schriftelijke contacten is duidelijk geworden dat het Ministerie een onderscheid maakt tussen de ontvangen subsidie en het door NCDO in het afgelopen jaren opgebouwde eigen vermogen, waarin door de bedrijfsonderdelen van NCDO gerealiseerde marktbatens zijn opgenomen. In een brief d.d. 1 juli 2019 heeft het Ministerie de eerder mondeling gemaakte afspraken hierover schriftelijk bevestigd.

Daarmee zijn de volgende uitgangspunten geformaliseerd over de afwikkeling van de subsidie door NCDO:

- NCDO heeft de vrije beschikking over het opgebouwde eigen vermogen en kan bij de besteding daarvan verplichtingen aangaan met derde organisaties.
- Het Ministerie ontvangt tot aan de vaststelling van de subsidie jaarlijks een financiële en audit rapportage, "...zoals die tot nu toe is opgesteld en verstuurd."
- NCDO is verantwoordelijk voor de afwikkeling van de sociale plannen na de achtereenvolgende reorganisaties, die uit de verkregen subsidies worden gefinancierd, en - indien deze daartoe niet toereikend zouden zijn - uit eigen middelen van de organisatie.
- Het Ministerie brengt de laatste tranche van de subsidie terug van € 636.250,- (5% van de totale subsidie in de periode 2015-2017) terug tot € 50.000,-. Dit draagt bij aan de liquiditeit van NCDO en maakt het tijdig financieren van activiteiten van derde organisaties uit de nalatenschap mogelijk. (Dit besluit is in een aanvullende Beschikking vastgelegd; het desbetreffende bedrag van € 585.250,- heeft NCDO in 2020 ontvangen.)
- In verband met het nakomen van de nog resterende verplichtingen m.b.t. de sociaal plannen voorzien het Ministerie en NCDO dat de Stichting NCDO in 2022 zal worden opgeheven.
- Uiterlijk bij de liquidatie van de Stichting zal NCDO aan het Ministerie eindrapportages sturen met een laatste verantwoording over de ontvangen subsidie. Na beoordeling en goedkeuring daarvan worden de definitieve subsidies vastgesteld. Eventueel dan nog resterende subsidiemiddelen zal NCDO overmaken aan het Ministerie van Financiën.

NCDO heeft in juli 2019 haar jaarrekening en jaarverslag over 2018 ter goedkeuring voorgelegd aan het Ministerie. Op 18 juni 2020 heeft NCDO schriftelijke goedkeuring van de jaarrapportage over 2019 ontvangen. Het Ministerie beschouwt het jaarverslag van NCDO, in aansluiting en aanvulling op de jaarrekening, als een formeel verantwoordingsverslag over de ontvangen subsidie, dat dient te zijn voorzien van een goedkeurende verklaring van de externe accountant. NCDO zal ook in de nog resterende jaren de rapportage op deze wijze verrichten.

2.2 Overdacht van activiteiten

NCDO heeft in 2017 overeenkomsten afgesloten om het mogelijk te maken dat succesvolle bedrijfsonderdelen OneWorld en Samsam elders worden voortgezet. Daarvoor heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken subsidie beschikbaar gesteld. Een transitie-vergoeding van € 400.000,- voor Samsam aan Uitgeverij Young & Connected, onderdeel van de Sijthoff Media Groep, is gefinancierd uit de reguliere subsidie aan NCDO in de periode 2015 - 2017. Voor de innovatie en verzelfstandiging van OneWorld heeft het Ministerie in 2017 aan NCDO bovenop de basissubsidie van € 12.000.000,- een additionele subsidie van € 725.000,- verstrekt, die bij de overdracht van activiteiten en rechten aan de nieuw opgerichte Stichting OneWorld met voorwaarden is doorgegeven, naast middelen voor het afronden van lopende projecten en fondsen voor een sociaal plan voor meeverhuisde NCDO-medewerkers.

Bijlagen 1 en 2 bij dit jaarverslag bieden een inhoudelijke verantwoording over de activiteiten van beide organisaties en de besteding van de door NCDO gegeven subsidie in 2019 (OneWorld) en in schooljaar 2019/2020 (Samsam). De financiële verantwoordingen zijn, voorzien van een accountantsverslag, als bijlage bij deze jaarrapportage opgenomen.

OneWorld

OneWorld heeft zich in 2019 verder ontwikkeld zonder nieuwe subsidie van de overheid. De nog resterende middelen, verkregen van NCDO, zijn gebruikt om de innovatie van deze start-up te ondersteunen. OneWorld heeft haar journalistieke uitgangspunten herijkt in een Journalistiek Manifest, opgesteld door hoofdredacteur Seada Nourhussen. In 2019 is - in weerwil van een ambitieuze doelstelling (12.500) - een daling ingezet van het aantal abonnees van 11.000 naar 10.000. Dit weerspiegelt de grote uitdagingen in de bladenmarkt. De nieuwe zakelijk manager van OneWorld, Maarten Hupkes, die in 2019 Emma Lok is opgevolgd, heeft ingezet op een aantal strategische veranderingen. Op basis van de uitkomsten van lezersonderzoek is een nieuwe wervingsstrategie ontwikkeld. Met financiële steun van de Stichting Democratie en Media is daarnaast een campagnestrategie ontwikkeld voor OneWorld, die goed lijkt aan te slaan. In 2020 stijgt de aanwas en daalt het verval in het aantal abonnees. Het aantal bezoekers van de website van OneWorld is in 2019 toegenomen van 1,7 tot 2 miljoen. Er wordt ook geëxperimenteerd met nieuwe abonneevormen. De visuele identiteit van OneWorld is vernieuwd.

Door middel van nieuwe initiatieven wil OneWorld fondsen werven uit partnerschappen. Zo zijn er in 2019 themanummers uitgebracht over plastic, water geld en cacao, met financiering door externe partners, onder meer uit het bedrijfsleven.

In 2019 heeft OneWorld met SDG Charter en NCDO overlegd over de bestemming van een deel van de nalatenschap van NCDO in de communicatie in relatie tot de SDGs. Dit heeft al concrete activiteiten opgeleverd, zoals de succesvolle nieuwe rubriek Goalgetters, waarin mensen en organisaties worden geportretteerd, die zich inzetten voor het behalen van de SDGs. In 2020 is een overeenkomst van schenking tussen SDG Charter en NCDO getekend waarin de gemaakte afspraken zijn vastgelegd.

OneWorld heeft een bedrag van € 270.000,- van NCDO ontvangen in verband met sociale plannen voor medewerkers van NCDO die zijn meeverhuisd met OneWorld. Daarbij is de afspraak vastgelegd dat dit geld ter beschikking van OneWorld kwam per 1 januari 2020, indien en voor zover dit niet aan deze bestemming was besteed. Het gehele bedrag is op die datum vrijgevallen en het bestuur van OneWorld heeft het voornemen om deze aan de continuïteitsreserve van OneWorld toe te voegen.

Met OneWorld is bij de overdracht afgesproken dat Jan Bouke Wijbrandi tot eind 2019 als waarnemer in het bestuur zitting nam. Mede daardoor, en door goede onderlinge contacten, was het mogelijk de vinger aan de pols te houden over de besteding van de aan OneWorld doorgegeven subsidie. Het waarnemerschap is inmiddels beëindigd.

De financiële verantwoording door OneWorld aan NCDO laat zien dat alle meegegeven financiële middelen in 2019 en begin 2020 zijn besteed in overeenstemming met de gemaakte en door het Ministerie van Buitenlandse Zaken geaccordeerde afspraken. Dit betekent dat het gehele aan OneWorld overgedragen bedrag nu aan NCDO is verantwoord, zodat NCDO zich daarover hierbij kan verantwoorden naar het Ministerie.

De recente ontwikkelingen in 2020 rond het corona-virus hebben ook gevolgen voor OneWorld, onder meer doordat het moeilijker is partnerschappen met derde partijen aan te gaan. Dit leidt tot aanpassingen in jaarplan en begroting voor 2020.

Samsam

Binnen uitgeverij Young & Connected ontwikkelt Samsam zich voorspoedig. Met steun van NCDO via een transitie-vergoeding investeert men in het magazine, de website, spin off activiteiten en marketing. De redactie voor Samsam is geïntegreerd met andere uitgaven. Op grond van positieve vooruitzichten heeft Young & Connected het voornemen kenbaar gemaakt om Samsam ook in school jaar 2020/2021 te blijven uitgeven.

NCDO heeft tijdig de inhoudelijke verantwoording van Young & Connected ontvangen. Deze is als bijlage bij dit jaarverslag opgenomen. Uit de financiële verantwoording, die is voorzien van een verklaring van de externe accountant van Young & Connected, wordt duidelijk dat de verstrekte transitie-vergoeding bijna geheel is besteed, volgens de overeengekomen begroting. Slechts de besteding van een klein bedrag zal nog aan NCDO worden verantwoord.

Het corona-virus en de daarmee samenhangende tijdelijke sluiting van scholen, hebben gevolgen voor aanwas en uitstroom van abonnementen.

2.3 De nalatenschap van NCDO

NCDO zet haar nog resterende vrij besteedbare vermogen in voor het financieren van haar ‘nalatenschap’. De Raad van Toezicht heeft in 2018 een notitie vastgesteld, waarin deze nalatenschap in het teken wordt gesteld van de Sustainable Development Goals in relatie tot burgerschap. Dit thema sluit uitstekend aan op de jarenlange missie van NCDO, waarin het bevorderen van ‘wereldburgerschap’ centraal staat. Er is besloten projecten te financieren van een viertal organisaties, te weten SDG Nederland, de Stichting OneWorld, Number 5 Foundation en de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. In 2019 zijn overeenkomsten van schenking afgesloten met SDG Charter resp. Number 5 Foundation. De schenking aan de Stichting OneWorld verloopt via SDG Charter, waarmee de aanhechting van werkzaamheden van beide organisaties kan worden versterkt. In 2020 is een overeenkomst van schenking tussen SDG Charter en de Stichting OneWorld getekend. In 2019 zijn diverse gesprekken gevoerd met de Universiteit Leiden. Deze zullen leiden tot het instellen van een promotieplaats binnen de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Het onderzoeksthema is ‘Nederlandse Jongeren en Mondiaal Burgerschap, in het licht van duurzame internationale ontwikkeling en samenwerking’. In juni 2020 is de overeenkomst van schenking tussen beide partijen getekend. NCDO zal de loonkosten van de promovendus (m/v) betalen; de Faculteit staat garant voor alle andere kosten. Namens NCDO zal Jan Hoekema zitting nemen in de begeleidingscommissie van dit project. NCDO was als adviseur betrokken bij de selectie van de onderzoeker.

Met elk van deze drie organisaties zijn, in nadere uitwerking van de overeenkomsten van schenking, nadere afspraken gemaakt over de jaarlijkse financiële en inhoudelijke rapportage aan NCDO over de bestedingen en voortgang van werkzaamheden.

In 2019 zijn de projecten van Number 5 Foundation, SDG Charter en OneWorld van start gegaan. De eerste inhoudelijke en financiële rapportages zullen in de loop van 2020 worden ontvangen. Het promotieonderzoek aan de Universiteit Leiden zal naar verwachting in september 2020 van start gaan.

Voor een kort overzicht van de gefinancierde projecten uit de nalatenschap van NCDO, zie bijlage 3.

3. Bedrijfsvoering

3.1 Communicatie

Aangezien NCDO zelf geen inhoudelijke uitvoerende werkzaamheden meer verricht, is de externe communicatie nu beperkt tot reactieve communicatie en het verstrekken van basisinformatie over de organisatie via de website www.ncdo.nl. Met diverse relaties onderhoudt NCDO mondelinge en schriftelijke communicatie. Dat betreft ook de nalatenschap van NCDO.

3.2 Medewerkers

Op 1 januari 2019 heeft NCDO geen medewerkers meer in dienst. Op grond van sociale plannen, die zijn overeengekomen bij achtereenvolgende reorganisaties, zijn met oud-medewerkers vaststellingsovereenkomsten afgesloten. NCDO heeft hiervoor voorzieningen opgenomen. Deze worden periodiek herijkt. De omvang van de voorzieningen stelt NCDO in staat alle verplichtingen naar de oud-medewerkers na te komen en eventuele veranderingen in wetgeving en andere risico's het hoofd te bieden. NCDO houdt de uitvoering van de sociale plannen in eigen hand, omdat de verantwoordelijkheid en de financiële risico's niet aan een derde partij kan worden overgedragen. De uitvoering van de regelingen wordt verricht door APG.

Lopende werkzaamheden en de voorbereidingen van de afwikkeling van NCDO werden in 2019 verzorgd door twee medewerkers met freelance contract voor een beperkt aantal uren per week. Deze contracten zijn in 2020 verlengd tot aan het moment van liquidatie van de Stichting NCDO. Hiermee is de continuïteit van werkzaamheden tot aan de opheffing voldoende gewaarborgd.

Jan Bouke Wijbrandi is als bestuurder verantwoordelijk voor de governance, relaties met het ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de afwikkeling van de subsidie, de overdracht van taken aan derde organisaties (Young & Connected en de Stichting OneWorld), het ontwikkelen en beheren van de nalatenschap van NCDO, contacten met collega-organisaties en communicatie. Arsalan Alim is belast met taken op het gebied van financiën, control en ICT.

3.3 Huisvesting

NCDO is gehuisvest in het Koninklijk Instituut voor de Tropen. Daar deelt zij momenteel een klein kantoor met SDG Charter en de Worldconnectors.

3.4 Governance: bestuur en toezicht

Gedurende geheel 2019 was Jan Bouke Wijbrandi bestuurder van NCDO.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is per 31 december 2019 als volgt:

- Pieter van Geel, voorzitter
- Jan Hoekema, vice-voorzitter
- Herman Mulder, audit commissie

De Raad van Toezicht heeft in 2018 besloten de bestaande governance structuur van NCDO te handhaven tot de Stichting wordt opgeheven. Daarbij is tevens besloten tot een wijziging van de

statuten, waardoor een volgende herbenoeming van de leden van de Raad van Toezicht mogelijk wordt. Deze is in 2019 geëffectueerd.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2019 twee maal. Voor een overzicht van bespreekpunten en besluiten in 2019 wordt verwezen naar het bestuursverslag in de jaarrekening.

4. Financieel overzicht 2019

<u>Bestedingen operationele kosten afwikkeling</u>	<u>Te verantwoorden subsidie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Gerealiseerd</u>	<u>Te verantwoorden subsidie</u>
	1-1-2019	2019	2019	31-12-2019
Lasten				
Personeelskosten	64.506	100.000	110.199	(45.693)
Huisvestingskosten	110.661	12.000	21.885	88.776
Afwikkeling NCDO	5.383	20.000	8.757	(3.374)
Communicatie	63.000			63.000
Accountantskosten	25.746	13.000	16.637	9.109
Raad van Toezicht	8.938	5.000	3.250	5.688
Totaal lasten 2019	278.234	150.000	160.728	117.506
Toevoeging voorziening aan bestemmingsfonds operationeel				270.000
Resultaat operationele kosten afwikkeling 2019	278.234	150.000	160.728	387.506
Bestedingen Reorganisatievoorzieningen	Te verantwoorden subsidie	Begroting	Gerealiseerd	Te verantwoorden subsidie
	1-1-2019	2019	2019	31-12-2019
Voorziening 2010-2011	512.493		138.194	374.299
Voorziening 2014-2015	157.396		92.646	64.750
Vrijval voorziening aan bestemmingsfonds operationeel			270.000	(270.000)
Subtotaal	669.889	-	230.840	169.049
Voorziening 2015-2016	307.326		10.893	296.432
Subtotaal	307.326	-	10.893	296.432
Totaal nog te besteden / verant subsidie reorgan:	977.215	-	241.733	465.481
Minus nog te ontvangen subsidie	(50.000)			(50.000)
Totaal resultaat subsidie 2019	1.205.449	150.000	402.461	802.987

Toelichting

Algemeen

Dit is het financieel verslag met betrekking tot de bestedingen in 2019 door NCDO van de subsidies van het ministerie van Buitenlandse Zaken met activiteit-nummers 22.503 en 27.184. In deze opstelling over 2019 zijn alle bestedingen in één exploitatieoverzicht opgenomen. De hier gepresenteerde financiële cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening van NCDO over 2019. Het gehanteerde format wijkt af van de opstelling in de jaarrekening over 2019. Daarin zijn de bestedingen voor de reorganisatievoorzieningen ten laste gekomen van de voorzieningen.

De ontvangen goedkeurende verklaring van de externe accountant Dubois+Co heeft betrekking op zowel de jaarrekening als het onderhavige jaarverslag over 2019, waarin dit financieel overzicht is opgenomen.

Bestedingen operationele afwikkeling

De kolom *bestedingen operationeel, nog te verantwoorden subsidie 1-1-2019* laat zien dat er aan het begin van 2019 nog een bedrag van € 278.233 voor operationele kosten en afwikkelingskosten beschikbaar en te verantwoorden was. In 2019 is er een vrijval van € 270.000 gerealiseerd op de voorzieningen in verband met de reorganisaties. Deze is toegevoegd aan het bestemmingsfonds voor de operationele afwikkeling van NCDO. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de subsidietermijn, waarbinnen NCDO de subsidie kan besteden, verlengd tot 31 december 2021. NCDO blijft langer actief bij het afwickelen van de subsidie en dit noodzaakt tot een aanvulling van de financiële middelen daarvoor. De operationele kosten in 2019 bedroegen € 160.728, zodat een nog te verantwoorden bedrag aan subsidie resteert van € 387.506 (€ 117.506+ € 270.000). Dit bedrag is in de jaarrekening 2019 zichtbaar als de bestemmingsfonds operationeel (zie blz.18 van de jaarrekening 2019).

Ten opzichte van de begroting van de operationele kosten voor 2019 toont de realisatie enkele afwijkingen. De *personeelskosten* zijn hoger dan begroot, in verband met de omvang van de werkzaamheden bij de afwikkeling van NCDO, inclusief onvoorziene activiteiten, het ontwikkelen en beheren van de nalatenschap van NCDO en het in eigen beheer uitvoeren van de werkzaamheden in verband met de sociaal plannen na de achtereenvolgende reorganisaties. De *huisvestingskosten* zijn hoger dan begroot, in verband met de verhuizing in 2018 naar een andere kantoorruimte in het Koninklijk Instituut voor de Tropen. In 2019 zijn geen *communicatiekosten* meer gemaakt, omdat NCDO een reactief communicatiebeleid voert. Zowel de *accountantskosten* als de *kosten van de Raad van Toezicht* zijn lager dan begroot. De totale kosten van de operationele afwikkeling in 2019 zijn in geringe mate hoger dan de begrote kosten (€ 160.728 ten opzichte van € 150.000)

Bestedingen reorganisatievoorzieningen

Hiernaast is sprake van de nog te verantwoorden bestedingen ten laste van een drietal reorganisatievoorzieningen. Het nog te besteden subsidiebedrag van het aandeel van het ministerie van Buitenlandse Zaken bedroeg per 1-1-2019 € 977.215. De bestedingen in de vorm van uitgekeerde vergoedingen (suppletie uitkeringen) en vrijval bedroegen gezamenlijk € 511.733, zodat een bedrag nog te verantwoorden subsidie resteert van € 465.481.

Nog aan het Ministerie te verantwoorden subsidie per 31-12-2019

Het totaalbedrag aan nog te verantwoorden subsidie bedraagt € 387.506 + € 465.481 = € 852.987. NCDO heeft februari 2020 nog een subsidievoorschot van het ministerie van Buitenlandse Zaken ontvangen van € 586.250. NCDO kan nog aanspraak maken op een laatste subsidietermijn van € 50.000. Het saldo van de nog te verantwoorden subsidie bedraagt op dit moment € 802.987. (€ 852.987 minus de nog te ontvangen laatste termijnbetaling van € 50.000).

NCDO zal zich verantwoorden over de nog resterende besteding van het subsidiebedrag in de jaarrekeningen en jaarverslagen in de jaren tot aan de opheffing van de Stichting NCDO, of zoveel eerder als de subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken geheel zal zijn besteed.

Bijlagen

- 1. Inhoudelijke rapportage OneWorld aan NCDO 2019**
- 2. Inhoudelijke rapportage Samsam aan NCDO 2018/2019**
- 3. Projecten in de nalatenschap van NCDO**

Bijlage 1: Inhoudelijke rapportage OneWorld aan NCDO 2019

Algemene ontwikkelingen

De afgelopen drie jaar is OneWorld getransformeerd van een gesubsidieerde organisatie naar een zelfstandige *social enterprise*. OneWorld zet journalistiek in voor een eerlijke en duurzame wereld en is daarmee complementair aan de missie van NCDO. Het magazine onderscheidt zich van overige media door een handelingsperspectief te bieden in deze snel veranderende wereld. Onze lezers onderschrijven dat: 55% procent geeft aan na het lezen van een artikel van OneWorld duurzamer of eerlijker te handelen, blijkt uit ons recente representatieve lezersonderzoek.

De transformatie van OneWorld tot een zelfstandige stichting heeft logischerwijs veel voeten in de aarde gehad. Er moest worden nagedacht over het professionaliseren van de organisatie, het ontwikkelen van zakelijke proposities en het vermarkten van deze proposities zonder te tornen aan de journalistieke onafhankelijkheid die de organisatie zo eigen is. Opeens was de vraag: ‘wat voor onderscheidend vermogen heeft OneWorld?’ belangrijker dan ooit. De afbouwende innovatiesubsidie van NCDO heeft het OneWorld in 2019 mogelijk gemaakt te kunnen investeren in noodzakelijke innovaties om in 2020 écht op eigen benen te kunnen staan.

De directie van OneWorld bestaat uit twee leden: een zakelijk manager/uitgever en een hoofdredacteur. Na 5 jaar trouwe dienst vertrok in juli 2019 zakelijk/manager uitgever Emma Lok. Hoofdredacteur Seada Nourhussen bleef op haar post. Emma werd opgevolgd door Maarten Hupkes. Met zijn ervaring in het opzetten en leiden van complexe grootschalige evenementen en activiteiten op het gebied van een eerlijke en duurzame wereld was in hem een geschikte opvolger gevonden. Het stichtingsbestuur van OneWorld bestond in 2019 uit: Maurits Groen (voorzitter), Steven Collet (secretaris), Femke Helgers (penningmeester), Milouska Meulens en Richard Kooloos. Tot eind 2019 was Jan Bouke Wijbrandi waarnemend bestuurslid namens Stichting NCDO.

De ambitie van 2019 was om het *‘nummer 1 journalistiek platform over mondiale, duurzame ontwikkelingen (SDGs) te worden met een eerlijke, duurzame community van 2 miljoen mensen.’* Voorwaarde voor deze ambitie was een *financiële basis van 1,773 miljoen euro aan inkomsten.*

De ambitie is vertaald naar de volgende subdoelen voor 2019:

- Op journalistiek vlak: meer impact en bereik realiseren met hoogwaardige onafhankelijke journalistiek in zowel het magazine als online.
- Een stijging in betalende lezers realiseren tot 12.500 betalende Vrienden (abonnees)
- Een sponsortarget behalen van 1,038 miljoen euro.
- Op bedrijfsmatig niveau: het opbouwen van duurzame relaties en beleid dat leidt tot tevredenheid van werknemers.

Samenvattend zijn er in 2019 op redactioneel, organisatorisch en redactioneel vlak grote veranderingen succesvol doorgevoerd. Er veel tijd en geld geïnvesteerd in het innoveren van de organisatie en haar producten zodat het optimaal klaargestoomd is voor een zelfstandige toekomst. Zo scherpten we onze journalistieke koers aan dat resulteerde in een spraakmakend journalistiek manifest, heeft het magazine en onze website een nieuwe visuele identiteit gekregen, professionaliseerden we onze organisatie verder, verhuisden we, en ontwikkelden we een

publiekscampagne. En dat is nodig, want een magazine als OneWorld is nog nooit zo noodzakelijk geweest als nu blijkende uit de vele maatschappelijke vraagstukken waar we dagelijks mee te maken hebben.

Activiteiten en resultaten

Journalistieke aanpak

In 2019 heeft OneWorld een aangescherpte journalistieke koers gepresenteerd met als hoofddoel meer impact en bereik realiseren. OneWorld onderscheidt zich als medium door zich te focussen op een duurzame en eerlijke wereld en sluit daarmee aan op de SDG's. Mede doordat we van ons publiek terugkregen dat ze 'smoel misten' hebben we in het afgelopen jaar stappen gezet 'dwingend', 'eenduidiger' en 'herkenbaarder' te worden. Er zijn drie goede columnisten bijgekomen, het beeldbeleid is eigentijdser en aansprekender geworden, de onderwerpen zitten vaker op het meer vooruitstrevende vlak van intersectionaliteit, waarmee we andere media die nu veel beginnen te schrijven over duurzaamheid, voorblijven.

Onze hoofdredacteur Seada Nourhussen heeft de nieuwe aangescherpte koers samengevat in een spraakmakend **journalistiek manifest**:

1. Rechtvaardige journalistiek

Rechtvaardigheid, gelijkheid en vooruitgang voor mens, dier en planeet staan centraal in onze journalistieke en promotionele uitingen. Dat bepaalt onze onderwerpkeuzes, onze invalshoeken, wie we onze producties laten maken, maar ook met welke organisaties we samenwerken en onze interne bedrijfsvoering.

'Mondiale verbondenheid' blijft een redactionele pijler, maar OneWorld legt zichzelf niet de taak op om bruggen te bouwen tussen mensen. Wel leggen wij de dwarsverbanden uit tussen onze thema's – duurzaamheid, mensenrechten en identiteit – en de werelddelen die wij verslaan.

2. Niet neutraal

OneWorld is niet waardenvrij; wij zetten onze journalistiek in vóór gelijkheid en tegen onrecht. Wij zullen onszelf daarom ook nooit als 'neutraal' omschrijven. Deze stellingname tast onze onafhankelijkheid en journalistieke werkwijze niet aan; wij houden ons aan alle journalistieke basisprincipes. Maar wij zijn liever helder over onze missie dan dat we valse neutraliteit verkondigen. Wij zijn uitdrukkelijk géén activisten, wel geven wij progressieve stemmen, die onze lezers helpen veranderingen teweeg te brengen in hun eigen leven of de wereld om hen heen, een podium. Wij dicteren niet wat wel en niet mag, maar wij nemen de lezer wel mee in de afwegingen rond onze eigen keuzes. Mensen en organisaties die ongelijkheid, onderdrukking en onrecht in stand houden of bevorderen, krijgen bij ons dan weer geen podium om hun boodschap te verkondigen. Wel leggen we, waar nodig, de geschiedenis of mechanismen achter deze ideologieën uit.

Ook zou je ons kunnen zien meelopen bij demonstraties tegen racisme, seksisme, validisme, dierenmishandeling, antisemitisme, transfobie, homofobie, en milieuvervuiling. Omdat journalisten ook actief kunnen bijdragen aan rechtvaardigheid.

3. Systeemdenken en dwarsverbanden

We proberen niet alleen een specifiek probleem of specifieke oplossing rond milieuschade of mensenrechten aan te kaarten, maar ook de grotere structuren erachter te laten zien. Daarom zul je in OneWorld eerder een brede, mondiale aanpak aantreffen dan een profiel van een specifiek land of

een politieke partij. Focus op particuliere situaties helpt niet altijd om patronen rond een positief of negatief fenomeen te begrijpen. Wij vertellen liever een groter verhaal over tijdgeest, macht, onmacht. In onze producties proberen we ook de verbanden tussen verschillende vormen van ongelijkheid te tonen. Wat heeft klimaatverandering met armoede te maken? Wat heeft armoede met seksisme te maken? Wat zijn de connecties tussen racisme en kapitalisme? Zo blijven we weg van incidentele journalistiek en werken we toe naar ons ideaal: vooruitgangsjournalistiek.

4. De machtsvraag

Wij willen in onze producties toewerken naar **structurele verandering**, dus is het belangrijk om te achterhalen via welk kruispunt we tot de wezenlijke machtskwestie komen. Columnisten die racistische aanvallen ervaren: vreselijk. Maar wat doen (hoofd)redacties hiertegen? Dat wij met de machtsvraag bezig zijn kan soms ook betekenen dat machthebbers bijdragen aan onze onafhankelijke producties. Niet alleen omdat zij de middelen hebben om die financieel mogelijk te maken, maar ook omdat bedrijven en overheden aan zowel de probleem- als de oplossingskant een enorme rol (kunnen) spelen. Door machthebbers immer kritisch te benaderen én ze in dialoog te laten treden met maatschappelijke organisaties en kritische burgers, hopen wij op constructieve stappen richting verandering. Want voor verandering moet je ook bij de macht zijn. Wat we niet doen is overheden en bedrijven ongebreideld podium bieden voor hun eigen promotie. Binnen onze advertentieruimte zijn we zeer selectief.

5. Onderbelichte perspectieven

OneWorld is een serieuze plek voor gemarginaliseerde stemmen uit gemeenschappen in verdrinking. Wij willen mensen uit de lhbt+-gemeenschap, antiracisten, feministen, mensen met een beperking, mensenrechtenactivisten en dierenactivisten een plek bieden waar zij zonder ruis of de gedwongen vorm van een debat hun perspectief kunnen delen. Wij geloven dat je niet alleen deskundigen, maar vooral ook ervaringsdeskundigen aan het woord moet laten over de kwesties die hen aangaan. Zo zul je bij ons niet gauw een artikel over de ervaringen van moslimvrouwen door een seculiere man geschreven zien worden. Dat laten we dan liever aan de vrouwen zelf. Deze benadering is ook bedoeld om machtsstructuren te doorbreken. Als altijd dezelfde mensen het woord krijgen, bestendigt dat bestaande machtsverhoudingen.

6. (Zelf)kritisch

Wij houden onze eigen keuzes en werkwijze geregeld tegen het licht. Houden wij rekening met lezers met weinig geld als we duurzame modetips geven? Wat voor racistische en homofobe trekjes hebben we zelf? Zijn wij toegankelijk voor mensen met een beperking? Hoe koloniaal is ons taalgebruik nog? OneWorld is vóór journalistieke introspectie en zelfreflectie, ook als dat betekent dat we zelf op de pijnbank moeten. Wij zenden niet alleen, maar staan open voor zowel kritiek als progressieve bijdragen vanuit onze achterban over blinde vlekken in onze werkwijze en producties. OneWorld gelooft dat media machtig zijn; op positieve én op negatieve wijze. Wij gaan daarom zeer bewust om met die macht. Daarom verhouden we ons ook kritisch tot onszelf en onze sector.

7. Rechtvaardigheid

Taal is ons vehikel en daarom is het van belang dat we bewust en rechtvaardig met woorden omgaan. Vaak voeren wij intern discussie over waarom we bepaalde woorden gebruiken, wat ze nu eigenlijk betekenen en wie ze macht geven of ontnemen. Vanuit wiens perspectief het woord bedacht is en wie ermee bedoeld wordt. Wat ons betreft kan taal elke dag evolueren, rijker en rechtvaardiger worden. Ons eigen vocabulaire passen we aan waar nodig. Dat moet echter niet botsen met de leesbaarheid en toegankelijkheid voor een breed publiek. Nieuwe termen, zoals intersectionaliteit, blijven we uitleggen tot ze ingeburgerd zijn. Het instapniveau moet niet té hoog zijn. Onze toon is in het algemeen prikkelend en zet aan tot nadenken zonder te beledigen, kwetsen

of uit te sluiten.

8. Inclusief

OneWorld wil in alle aspecten inclusief zijn; onze taal, onze onderwerpen en ons personeelsbeleid. Wij willen dat onze organisatie een goede afspiegeling van de samenleving is. Dat betekent niet alleen dat we expliciet mensen uit gemarginaliseerde groepen vragen bij ons te solliciteren, maar dat we ook – formeel en informeel – actief werven onder deze groepen. Wij werken ook aan onze eigen toegankelijkheid voor iedereen. Daarbij werken we altijd aan manieren om gemarginaliseerd talent ruimte voor ontwikkeling te bieden, of dat nu stagiairs zijn of werkenden die graag de journalistiek in willen. Ook proberen wij onze informatie zo toegankelijk mogelijk te maken voor mensen in alle inkomenssituaties door geen betaalmuur op onze site te plaatsen.

9. Handelingsperspectief

Wij geloven in verbetering en verandering. Daarom hopen wij dat onze kritische, doch oplossingsgerichte producties niet alleen consumenten, maar ook overheden, bedrijven en ngo's aansporen tot verandering. Het is een cliché, maar verandering begint echt bij jezelf. En die verandering is misschien wel het lastigst. OneWorld biedt daarom ruimte aan worsteling en twijfel bij onze lezers en onszelf bij (pogingen tot) het maken van andere keuzes. Ook willen wij niet alleen maar inhoudelijke kennis doorgeven, maar ook altijd praktische informatie waarmee je microrevoluties kunt beginnen in je eigen omgeving.

10. Transparant

Wij willen zo helder en openbaar mogelijk zijn over onze financiën, bedrijfsvoering en redactionele keuzes. Die leiden dan ook geregeld tot journalistieke producties. Omdat we het belangrijk vinden onze achterban mee te nemen in onze beslissingen. Ook als we fouten maken, willen we daar zo open mogelijk over zijn en die delen met onze lezers.

Journalistieke impact

Dat onze vernieuwde koers goed uitpakte blijkt uit de impact die we in 2019 hebben gemaakt met onze artikelen. Hieronder volgt een opsomming van de meest opzienbarende voorbeelden uit 2019 die tot impact hebben geleid.

Klimaatonrecht en -racisme is één van de vele kruispunten waar wij veel over geschreven hebben het afgelopen jaar. In samenwerking met de Groene Amsterdammer hebben we een onderzoek geïnitieerd naar luchtvervuiling op achterstandsscholen. De uitkomst was het artikel **'Onderzoek: De lucht is vuiler op achterstandsscholen'** Naast dat het artikel heel goed gelezen is, werden er naar aanleiding van het onderzoek Kamervragen door de SP gesteld.

Een voorbeeld van hoe OneWorld soms een gids vormt voor andere media is het artikel **'Chinese jongeren pikken racisme niet meer'** waarin we het verborgen racisme tegen Nederlandse Chinezen blootlegden. Onder andere de NOS en Vrij Nederland besteedden n.a.v. dit artikel ook aandacht aan dit onderwerp. Als klap op de vuurpijl werd Sioejeng Tsao, die wij interviewden voor ons artikel, uitgenodigd aan tafel bij De Wereld Draait Door om te praten over dit sluimerende probleem.

Vóór de coronacrisis stond het nieuws nog bol van protesterende boeren tegen de stikstofmaatregelen. OneWorld zag het als haar taak een genuanceerd beeld te zetten van het probleem, de mogelijke oplossingen én het standpunt van de boeren. Hier zijn verschillende artikelen uit voortgekomen die veel stof hebben doen opwaaien. Zoals het interview met

klimaatactivist én boer Piet Hermus en een interview met bioboer Jan Overesch die de bal bij banken en veevoerbedrijven legt en niet bij de overheid. Het laatste artikel is meer dan 25.000 keer gelezen.

Vanuit zijn onderzoekslab voor kunstmatige intelligentie spreekt Sennay Ghebream over hoe algoritmes ongelijkheid in de hand werkt. In het artikel **'Zwart? Meer kans om aangereiden te worden door zelfrijdende auto'** wordt pijnlijk duidelijk hoe discriminerend de algoritmes zijn die we dagelijks gebruiken. Het artikel doet veel stof opwaaien en vormt uiteindelijk de aanleiding voor o.a. Folia, Science Guide en Vrij Nederland om er een artikel aan te wijden.

Hoewel de online bezoekcijfers hard stegen (van 1.7 naar 2 miljoen unieke bezoekers), daalde het aantal abonnees in 2019. Het had het 'Jaar van de Vrienden' moeten worden, maar het omgekeerd gebeurde helaas. Het aantal abonnees daalde van 11.000 tot 10.000 waarmee het doel om 12.500 abonnees te werven niet behaald is. Eén van de hoofdredenen van het uitblijven van de groei is de doorgevoerde prijsverhoging: voor veel abonnees hét moment om hun abonnement te heroverwegen en eventueel op te zeggen. Voor het werven van nieuwe abonnees is er in de eerste helft van 2019 een wevingsstrategie opgetuigd die zich voornamelijk richtte op de al bestaande lezersgroep en minder op nieuwe doelgroepen. Daarnaast ontbraken actuele resultaten uit lezersonderzoeken om een effectieve strategie op te tuigen. Een opzegratio van 10% is gebruikelijk bij magazines als de onze, maar in 2019 vulde de nieuwe aanwas de vertrekkende abonnees onvoldoende op.

KLIMAAT · DIT VONDEN JULLIE BELANGRIJK IN 2019

'DE BOEREN LATEN ZICH OPNAAIEN'

Interview met biologische boer Jan Overesch

Minister Schouten wilde dat 2019 het jaar van de kringlooplandbouw werd, maar het werd het jaar van de boerenprotesten. Dat is de schuld van de banken en veevoerbedrijven, zegt bioboer Jan Overesch, die zelf niet mee protesteerde. 'De boeren hebben zich voor hun karretje laten spannen.'

Arun Bernhard 08-01-2020 · Leestijd: 4 minuten

Bioboer Jan Overesch

Vincent Hartman

RACISME · DIT VOND ONEWORLD BELANGRIJK IN 2019

'ZWART? MEER KANS AANGEREIDEN TE WORDEN DOOR ZELFRIJDENDE AUTO'

Interview met neuro-informaticus Sennay Ghebream over discriminerende algoritmes

Steeds meer machines krijgen ogen, een mening en de mogelijkheid om beslissingen te nemen. Discriminerende algoritmes versterken de groeiende ongelijkheid in de samenleving, waarschuwt neuro-informaticus Sennay Ghebream.

Giselle Defares 20-09-2019 · Leestijd: 8 minuten

Sennay Ghebream

Coco Olakunle

Innovatie 2019

Innovatie heeft in 2019 op verschillende vlakken plaatsgevonden om OneWorld door te ontwikkelen en klaar te stomen voor de toekomst: 1) journalistieke innovatie, 2) het werven van nieuw (betalend) lezerspubliek, 3) zakelijke innovatie: het aanwenden fondsen en ontwikkeling van nieuwe proposities.

Journalistieke innovatie

Naast ons vooruitstrevende manifest zijn we **online**, volgens plan, losser omgegaan met de productiequota. Dat betekent dat we meer afwijzen aan de poort en soms gemaakte producties niet plaatsen. Samen met het ‘herverpakken’ van bestaande artikelen naar aanleiding van de actualiteit is dat succesvol gebleken; we hebben zo met minder productie hogere bezoekerscijfers gerealiseerd: we zijn van 1,7 miljoen naar 2 miljoen websitebezoekers gegroeid. Voor alle stukken geldt: inhaken op de *actualiteit* geeft vaak hoge bezoekerscijfers – ongeacht de *vorm*. Met de blijvende nadruk op opinie die elders niet te vinden is en de nieuwe categorie ‘Verhaal van de Dag’ maken we meer gebruik van alles wat we al in huis hebben, en leggen we meer nadruk op onze visie op de actualiteiten. Het verdwijnen van thema-redacteuren in huis is opgevangen door effectiever en kritischer vergaderen met het vaste redactieteam. De realiteit is dat we al veel in huis hebben – zowel inhoud als mensen - waar we het maximale uit moeten halen. Halverwege 2019 hebben we ook een nieuwe rubriek (Goalgetters) gelanceerd in samenwerking met SDG Nederland, waarin we inspirerende mensen portretteren die zich inzetten voor het behalen van deze duurzame ontwikkelingsdoelen. Binnen korte tijd steeg deze rubriek naar de top 4 van beste gelezen rubrieken.

De grootste ontwikkeling op **magazine-gebied** is de introductie van de Hoe Zit Het Met? themanummers, waarin een consumentendilemma centraal staat en onze lezers informeert over de achtergrond van het dilemma en de keuzes die zij hierin kunnen maken. Deze productie komen mede tot stand door de financiering van externe partners die geen invloed uitoefenen op de journalistieke content. In 2019 waren de thema’s: plastic, water, geld en cacao. Daarnaast hebben we in het magazine, zoals voorgenomen, een meer eigentijdse, maatschappijkritische, maar ook humoristische invulling met nieuwe rubrieken zoals ‘Ik, goeddoener’. We werken ook meer op het kruispunt van al onze thema’s. Qua vormgeving zijn we in 2019 veel meer gaan experimenteren met *edgy* covers zonder portretten/ foto’s van mensen maar met kunst (HZHM) en illustraties (vrouwennummer). Ook krijgt cultuur iets meer aandacht in de vaste literatuur-column van Sheila Sitalsing en staat het novemnummer van 2019 geheel in het teken van *fantasy*. Hiermee hebben we de minder brave kant van OneWorld kunnen tonen. De realiteit is dat we ons bij elk nummer vernieuwen en een stap verder richting onze urgentere en gewaagdere toekomst gaan.

Lezersinnovatie

In 2019 zijn er plannen gemaakt om het tij te keren wat betreft de abonnementsaanwas: het aantal opzeggingen moet omlaag en het aantal nieuwe abonnees moet omhoog. Hiervoor zijn een aantal grote veranderingen doorgevoerd gebaseerd op een **kwantitatief en representatief lezersonderzoek** onder huidige én potentiële abonnees in Q4 2019. Uit het onderzoek kwam naar voren dat potentiële abonnees behoefte hebben aan een gevarieerder aanbod in abonnementen, dat het niet altijd duidelijk is waar OneWorld voor staat en dat veel online bezoekers niet betalen voor de content die ze lezen.

Daarom hebben we in 2019 de volgende innovaties opgetuigd: 1) introductie nieuwe abonnementen, 2) de huidige website aangepast om abonneren en doneren te vergemakkelijken 3) een campagnestrategie opgetuigd met een nieuwe pay-off en 4) de introductie van een compleet nieuwe huisstijl. Eind 2019 zijn al deze veranderingen voorbereid om begin 2020 te kunnen lanceren als een frisse start van het nieuwe jaar.

In 2018 heeft OneWorld het Vrienden-model geïntroduceerd, met als hoofddoel de binding met onze lezers te versterken. Tot eind 2019 was Vrienden de gangbare term voor onze abonnees. Eind 2019 zijn we op basis van advies van deze term afgestapt met een duidelijke reden: er moesten meer abonnees bij en nieuw publiek weet nog niet wat het inhoudt om 'Vriend' van OneWorld te zijn. Kort gezegd: je moet de term uitleggen aan mensen die ons nog niet kennen. Omdat je in marketinguitingen maar vrij beperkt de ruimte hebt voor onze inhoudsvolle boodschap en zo duidelijk mogelijk wil communiceren noemen we onze Vrienden vanaf eind 2019 weer abonnees.

Daarnaast is er op basis van het lezersonderzoek een **campagnestrategie** ontwikkeld door een senior campagnestrateeg. Onderdeel van deze nieuwe strategie is een nieuwe slogan: 'Lees je bewust'. Want bij OneWorld lees je jezelf bewuster en als je de OneWorld leest, doe je dit bewust. Enerzijds trekt dit nieuwe lezers aan die zichzelf bewuster willen maken en anderzijds complimenteert het onze huidige lezersgroep: zij zijn al bewust omdat ze de OneWorld lezen. Tegelijkertijd heeft OneWorld een nieuwe visuele identiteit laten ontwikkelen die de naamsbekendheid en zichtbaarheid van het magazine hebben vergroot. Begin 2020 is het tij gekeerd wat betreft de teruglopende abonnees: het aantal opzeggingen is met 60% gedaald en het aantal nieuwe abonnees is gestegen met 40%.

Van

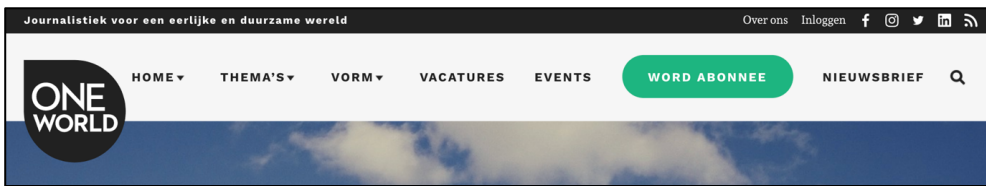
Naar

Eind 2019 hebben we **drie nieuwe abonnementsvormen** ontwikkeld naast het al bestaande abonnement. Te weten: het proefabonnement, *digital-only* abonnement en het cadeauabonnement. Het introduceren van nieuwe abonnementen behelst veel voorbereidend werk aan de achterkant. De administratie moet hierop ingericht worden, de abonnementsservice, algemene voorwaarden moeten veranderd worden, alle automatische mailings en tot slot de inschrijfformulieren op de website.

Uit het onderzoek bleek ook dat veel van onze online volgers niet welwillend zijn om een abonnement af te sluiten, maar wel om af en toe of structureel te **doneren**. Op basis van vergelijkend marktonderzoek hebben wij onze website aangepast zodat het bezoekers makkelijker wordt gemaakt de doneren of te abonneren. In Q4 hebben alle voorbereidingen plaatsgevonden om op 1 februari 2020 live te kunnen gaan. Een klein deel van de innovatiesubsidie is daarom ook benodigd in 2020.

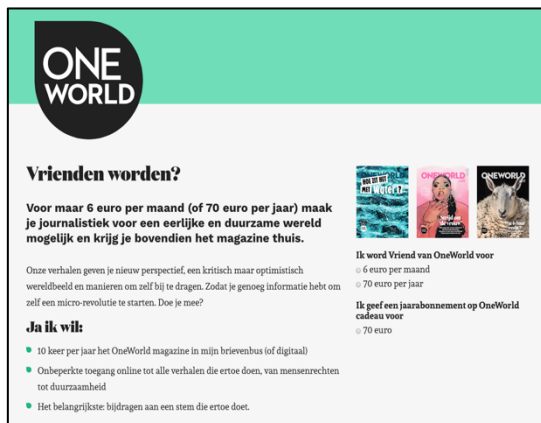
Van

Naar

Van

Naar

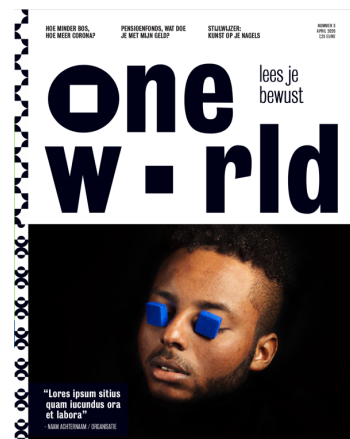

Tot slot hebben we in 2019 onze grootschalige **restyle** voorbereid die in februari 2020 gelanceerd is. Nadrukkelijk doel van de vernieuwde visuele identiteit was een meer herkenbare stijl die OneWorld onderscheidt van andere media, eigentijds is én onze inhoud op de juiste manier vertegenwoordigt. Tijdens de restyle zijn alle middelen onder handen genomen: magazine, website, visitekaartjes, powerpoints, briefpapier: alles verschijnt nu in één herkenbare stijl. De reacties van onze lezers zijn lovend blijkende uit de mails die we binnenkrijgen en de berichten die op sociale media verschijnen. De restyle is uitgevoerd door vormgevers Studio Colorado, Bouwe van de Molen, webdesigners UncInc en webdevelopers GreenLight. Een intensieve samenwerking heeft ons tot dit resultaat gebracht. Met een positief gevolg: het aantal abonnees neemt toe en het online publiek groeit verder.

Van

Naar

Zakelijke innovatie

Met de transitie naar een zelfstandige *social enterprise* is het voor OneWorld noodzakelijk geworden om continu te blijven innoveren op sponsorgebied om een actueel antwoord te hebben op vragen in de markt. Ons partneraanbod is daarom continu in ontwikkeling. In 2019 hebben we: 1) het concept ‘Hoe Zit Het Met?’ gelanceerd, 2) in samenwerking met SDG Nederland de Goalgetter-rubriek in het leven geroepen, 3) contentsamenwerkingen aangeboden 4) de Inside Job Video gestart en 5) met succes een fonds voor onze campagne aangevraagd bij Stichting Democratie en Media (SDM). We zijn er trots op dat we 2019 met positieve cijfers hebben afgerond op partnergebied.

2019 was allereerst het jaar waarin ons nieuwe concept: **Hoe Zit Het Met?** zich moest bewijzen. Hoe Zit Het Met? is onafhankelijke ‘uitzoekjournalistiek’ vertaald in een multimediacproductie (magazine en online) op een specifiek maatschappelijk thema. Vier keer per jaar publiceren we een speciale editie met daarin de feiten, fabels en de laatste ontwikkelingen rondom een thema. In 2019 waren de thema’s: plastic, water, geld en cacao. We vertrekken bij Hoe Zit Het Met? vanuit een consumentendilemma, want consumenten ervaren vaak dilemma’s en hebben behoefte aan heldere informatie. Multinationals, social enterprises en ngo’s worstelen op hun beurt met het op een geloofwaardige manier delen van hun kennis, kunde en perspectief op een bepaald thema. Onafhankelijke journalistiek kan helpen bij een heldere en informatieve dialoog tussen bedrijven en consumenten en het vinden van constructieve oplossingen. De bedoeling is dat elke Hoe Zit Het Met? mede tot stand komt door partnerbijdragen. Het totale sponsortarget was 100.000 euro en dit hebben we op 10.000 euro na gehaald. Dit is voornamelijk te wijten aan het feit dat het voor de geld-editie niet gelukt is om partners te vinden. Toch kunnen we tevreden zijn over deze nieuwe propositie. Ook onze lezers zijn positief over de themanummers: ze waarderen het met een gemiddeld cijfer van 7.8. Dit is de reden waarom we deze propositie ook in 2020 blijven aanbieden aan de markt.

Daarnaast zijn we gestart met een samenwerking met SDG Nederland: de **Goalgetter** rubriek. In deze rubriek portretteren we maandelijks mensen en organisatie die hard werken aan het behalen van de SDG’s.

OneWorld en SDG Nederland zoeken gezamenlijk naar uitblinkers in deze groep om ze vervolgens een podium te bieden. De Goalgetters vormen een groep van spraakmakende mensen die op een bijzondere wijze bijdragen aan het halen van de werelddoelen in hun eigen wijk, school of onderneming. Doel van het portretteren is om andere mensen te inspireren om aan de slag te gaan met de SDG’s en zich aan te sluiten bij de landelijke beweging. De SDG’s zijn namelijk voor veel mensen nu nog een ver-van-hun-bed-show en door persoonlijke portretten te maken slaagt OneWorld er in deze SDG’s tastbaar te maken. Naast de portretten die OneWorld met SDG Nederland maakt, bieden wij bedrijven de kans om een individu in hun organisatie te laten portretteren die zich binnen de organisatie hard maakt voor één of meerdere SDG’s. Hiermee boren we ook een nieuwe doelgroep aan van (young) professionals die het interessant vinden om meer te lezen over hoe anderen deze transformatie in hun organisatie invullen en hier inspiratie uit putten. Een Goalgetter partnership gaat gepaard met een lidmaatschap op het OneWorld Netwerk, dat organisaties in staat stelt om gebruik te maken van onze overige online diensten: vacaturebank, agenda, nieuwsberichten plaatsen.

In 2019 zijn we ook begonnen met het aanbieden van **contentsamenwerkingen** op maat. Je kan dan bijvoorbeeld denken aan een reeks artikelen gefinancierd door GreenChoice over de feiten en fabels rondom groene energie. Het is hierbij belangrijk om te vermelden dat dit niet ten koste gaat van de onafhankelijkheid van onze journalistiek. Onze journalisten worden gekoppeld aan de organisatie, maar de laatste heeft vervolgens geen zeggenschap over de inhoud van het bericht. We merken dat deze propositie goed aanslaat omdat bedrijven steeds minder conversie halen uit reguliere paid-content. Dat wil zeggen: advertenties, advertorials en andersoortige reclame. Consumenten worden steeds kritischer en zullen eerder geneigd zijn te varen op een inhoudelijk sterke en eerlijke boodschap.

Daarnaast hebben we in 2019 een nieuwe dienst in het leven geroepen: de **Inside Job** video. Bedoeld als een aanvulling op onze vacaturebank, boden we organisaties de mogelijkheid om video's van hun organisatie te laten maken om sollicitanten een inkijkje te geven in het bedrijf achter de vacature. Wat begon als een heel mooi idee met ogenschijnlijk veel potentie is helaas later in het jaar ges

neuveld door het ontbreken van animo in de markt. We kregen terug van bedrijven dat zij liever zelf zo'n filmpje maakten en dat ze de prijs van de video te hoog vonden. Wij konden echter niet zakken in de prijs omdat de video's al vrij duur waren om te laten maken. Omdat we het concept nog steeds waarderen, willen we in 2020 het concept iets aanscherpen, vervolgens toetsen in de markt alvorens we het opnieuw aanbieden. We hebben afgelopen jaar met succes een fonds aangewend voor de financiering van onze publicatiecampagne. Stichting Democratie en Media heeft 40.000 euro toegekend voor het opstellen en uitvoeren van een campagne strategie om meer betalende lezers te werven. Daarnaast zijn er verkennende gesprekken of aanvragen geweest met/bij andere fondsen. Te weten: Stichting Doen, VSB Fonds, Borski Fund en de Postcodeloterij. Helaas voldeden wij bij de eerste vier fondsen niet aan de criteria. In 2020 starten wij met een aanvraag bij de Postcodeloterij. Met Stichting Doen realiseren wij inmiddels wel een contentsamenwerking.

Tot slot hebben wij in lijn met onze nieuwe huisstijl, ook nieuwe aansprekende brochures ontwikkeld voor het werven van partners:

WAT WE DOEN

ONEWORLD IS HET GROOTSTE NEDERLANDSE JOURNALISTIEKE MAGAZINE VOOR EEN EERLIJKE, DUURZAME WERELD.

We publiceren dagelijks nieuws, achtergronden en interviews met doeners en denkers op onze website, die bezocht wordt door 2 miljoen unieke bezoekers per jaar.

Magazine
13.000 oplage, 39.000 bnrk

Online
2 MILJOEN UNIEKE BEZOEKERS
(+19% van de Nederlandse bevolking)

Daarnaast hebben we verschillende **rubrieken** die grote actuele maatschappelijke thema's behandelen, zoals de energietransitie, migratievraagstukken en seksualiteit.

ONLINE

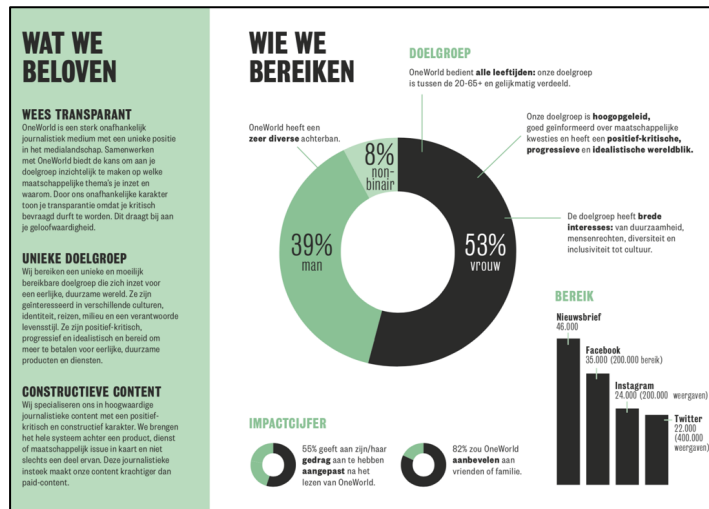
MAGAZINE

OneWorld geeft 10x per jaar een **magazine** uit, waarvan 4x een **"Hoe Zit Het Met?"** waarin een consumentenontdimm als plastic, water of gold centraal staat.

Wij bieden ons betrokken publiek een handelingsperspectief om onderbouwde keuzes te maken.

"OneWorld is een waardevolle mediapartner van ons. Zij helpen ons om op journalistieke wijze complexe thema's over de bühne te brengen bij een relevante doelgroep. Wij kunnen dit ook zelf doen, maar juist de onafhankelijke en kritische blik van OneWorld maakt ons als gezamenlijk alzender sterker."
Greenchoice - Martin de Beer

We behoren de grootste duurzame en eerlijke **Vacaturebank** van Nederland en bieden de mogelijkheid **Advertorials** te publiceren en **Events** te plaatsen.

Toelichting sociaal plan

Stichting NCDO heeft een voorziening van €270.000 overgedragen aan Stichting OneWorld om te kunnen voldoen aan de verplichtingen van het Sociaal Plan Koninklijk Instituut voor de Tropen 2016-2018 voor de vier overgedragen werknemers. Deze werknemersvoorziening is per 31 december 2019 vrij komen te vallen aan de algemene middelen van OneWorld. De voorziening zal gebruikt worden om de continuïteitsreserve van OneWorld aan te vullen. Hiervoor ligt een voorstel ter goedkeuring bij het stichtingsbestuur van OneWorld.

Bijlage 2: Inhoudelijke rapportage Samsam, schooljaar 2019/2020

Uitgaven van Samsam

Samsam Magazine

Samsam werd in schooljaar 2019/2020 vijf maal uitgegeven.

Instroom		2019	2020*
informatiepakketten		397	70
pakketbestellingen		156	199
één maand gratis online		711	139
combinfopakketten		57	0
vaste abonnementen		32/1142	28/335
Uitstroom		2019	2020
Scholen		251	175
oplage		22032	11613
Oplage		2019	2020
		104.000	86.000

*eerste maanden 2020

covid-19 hebben we met Samsam een substantieel ander jaar dan wij voor ogen hadden. De scholen zijn dicht in een periode wanneer meeste instroom plaatsvindt is niet goed, positieve keerzijde is dat daardoor de uitstroom ook minder hoog is dan het jaar ervoor.

Godsdienstwerkboeken

In september 2018 hebben we de Samsam Godsdienstwerkboeken geïntroduceerd. Dit zijn werkboeken over de vijf wereldgodsdiensten. De eerste druk bestond uit 2.500 exemplaren. Deze waren al snel uitverkocht waardoor een tweede druk van 10.000 exemplaren volgde en inmiddels een 3de druk. Inmiddels zijn er zo'n 13.000 werkboeken verkocht.

Nieuwe website

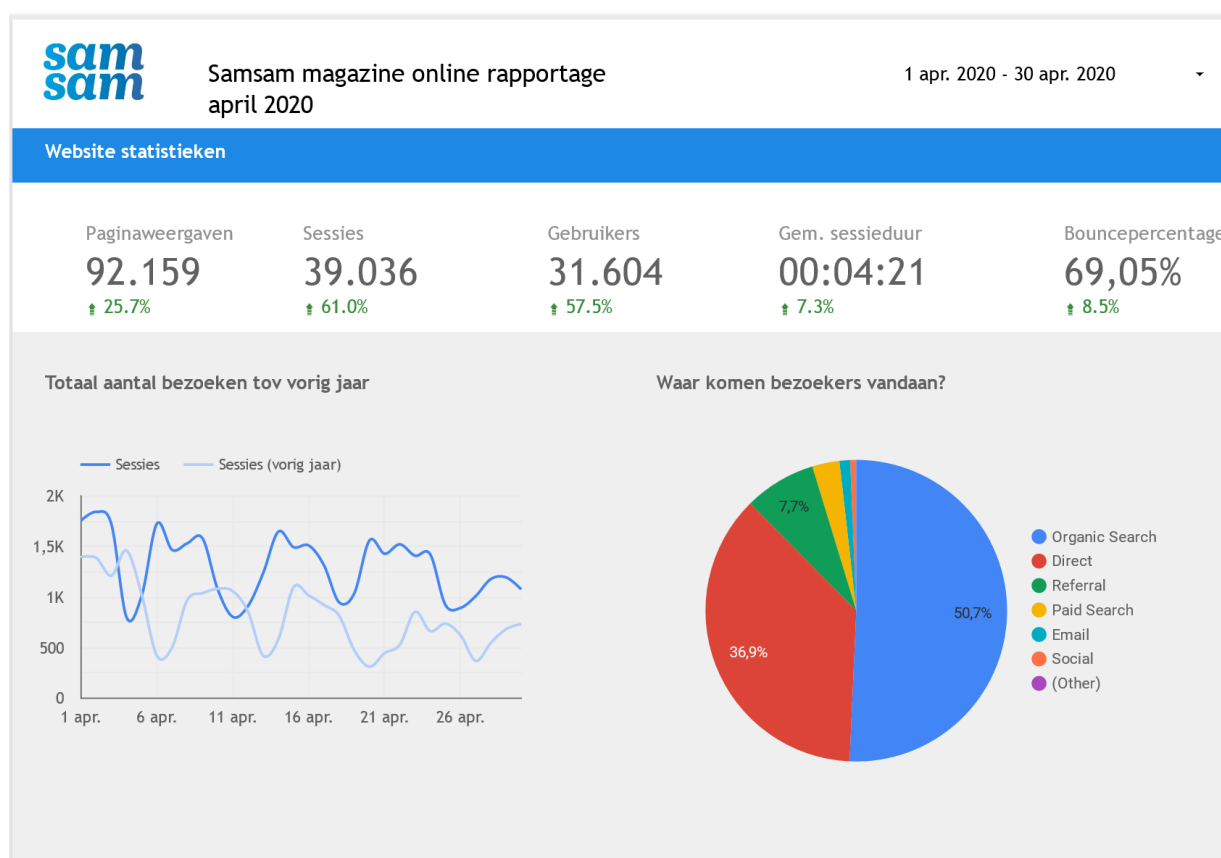
In november 2018 ging de nieuwe website van Samsam online. De insteek van de website was tweeledig, enerzijds door leerkrachten te helpen burgerschapsonderwijs op hun manier in te vullen, anderzijds door abonnees op verschillende manieren gebruik te laten maken van alle artikelen, filmpjes, lessen en quizzes, door te zoeken op burgerschapsthema, land of dossier. Nieuw is de

inlogmodule. Hiermee kunnen we potentiële abonnees 30 dagen gratis toegang geven en opvolgen. Tevens vervult de nieuwe site de rol als marketingtool.

De verbeterpunten ten opzichte van de vorige website zijn:

- Gebruiksvriendelijker voor abonnees; ze vinden sneller wat ze zoeken.
- Betere marketingopvolging mogelijk van potentiële abonnees.
- Lesmateriaal alleen beschikbaar voor abonnees (meerwaarde abonnement).
- Opties voor sales: gesponsorde dossiers en advertorials.
- Meer investering in content voor godsdienstenpagina's met filmpjes en quizzes.

Inmiddels kunnen we concluderen dat de nieuwe site zorgt voor substantiële betere bezoekcijfers, ter illustratie de cijfers van april 2020:

Advertentiemarkt

Ook de inkomsten uit advertising nemen nog steeds toe en adverteerders weten Samsam steeds beter te vinden. Uiteraard hebben we op dit moment te maken met een uitzonderlijke situatie door Corona, waardoor we overall een dip zien in de advertentiemarkt. November 2020 hebben we een grote samenwerking staan met het Ministerie van Veiligheid & Justitie voor Samsam. Onderdeel daarvan is dat Minister Grapperhaus dit op een school gaat lanceren (we gaan educatief materiaal maken over seksuele weerbaarheid).

De Nationale Onderwijs Tentoonstelling 2021

Elke twee jaar vindt in januari de NOT plaats in jaarbeurs Utrecht. Samen met Kidsweek en 7Days

hadden we daar in 2019 een stand om het lesmateriaal te promoten. Dit was in 2019 succesvol. Indien de NOT 2021 doorgaat dan zullen wij ook weer met Samsam deelnemen.

Week van Burgerschap (mei)

We hebben in 2018 & 2019 de Week van de Burgerschap georganiseerd onder de vlag van Samsam. Dit jaar stond het groots op de agenda maar helaas door sluiting van de basisscholen i.v.m. Corona kon dit geen doorgang krijgen

Plannen voor schooljaar 2020/2021

Ook in schooljaar (2020/2021) zal Samsam door Young & Connected uitgegeven worden. Dit is formeel bevestigd in een separate brief aan NCDO. Daarbij bestaan de volgende plannen:

- Verdere focus op de boodschap dat Samsam aansluit bij de bouwstenen van Curriculum.nu;
- Advertentiemarkt verder laten groeien
- Meer focus op pakketverkoop, pre-order en nabestellingen op thema;
- De Kidsweek/Samsam wisselkrant ter promotie van Week van Burgerschap;

Bijlage 3: Projecten in de nalatenschap van NCDO

Dialogoog

Dit project geeft vorm aan de veelal ontbrekende dialoog over thema's van de SDGs tussen burgers, professionals en beleidsmakers, om in het nastreven van de SDGs optimaal aan te sluiten bij bestaande en nieuwe ideeën en initiatieven in de samenleving. Met andere woorden: hoe kunnen *Localizing and living the SDGs* met elkaar worden verbonden? In overleg met SDG Charter en andere partijen worden SDGs geselecteerd die onderwerp worden van een dialoog. Aan de hand van een SDG worden concrete hulpvragen geformuleerd, die aansluiten bij de Routekaart voor het realiseren van de SDGs in Nederland in 2030. Uitkomsten van de dialoog zijn concrete initiatieven, samenwerkingsverbanden of beleidsadviezen. Daarnaast wordt aan de hand van de dialogen de methodiek verder ontwikkeld, zodat dergelijke dialogen 'het nieuwe normaal' worden.

Dit project wordt uitgevoerd door de Number 5 Foundation, Den Haag.

Uitdagingen

Dit project behelst het bevorderen en ondersteunen van concrete burgerinitiatieven voor een duurzame samenleving. Deze steun kan toegang tot netwerken, inhoudelijke expertise of startsubsidie betreffen. Er is een sterke wisselwerking tussen organisaties en burgers, de een kan niet zonder de ander op weg naar de SDGs. Daarbij geven de SDGs hieraan met een gedeelde taal richting en urgentie. Ze maken de uitwisseling tussen deze groepen gemakkelijker. SDG Charter wil bestaande initiatieven verbinden en de beweging groter maken.

Voor het betrekken van de burger zal SDG Charter beginnen bij de burger (niet bij het zenden van een boodschap), op een positieve manier (niet met doem of dwang) en gericht op actie (niet op bewustwording, al kan dat wel een middel zijn). Alleen dan kan er een beweging van onderaf ontstaan.

SDG Charter zal dat doen door naar burgers toe te gaan, hun te vragen wat ze doen en wat hen bezig houdt. Vervolgens dagen we hen uit om verder te kijken en zelf een stapje verder te gaan en tenslotte helpen we hen daarbij. We laten zien dat ze niet alleen staan, dat we samen werken aan de toekomst die we willen: de SDGs.

Gegeven de centrale rol van SDG Charter bij het uitvoeren van de genoemde projecten en de noodzaak tot coördinatie en afstemming van de verschillende projecten (zoals de verbinding met de SDG routekaart, de eenheid van communicatie, de platformfunctie, leren en evalueren) wordt voorgesteld de formatie van SDG Charter in de periode 2019 - 2021 met één (deeltijd-)functie uit te breiden. Bovenstaande zal leiden tot een aanpassing van de begroting en het formatieplan van SDG Charter voor de genoemde jaren.

Dit project wordt uitgevoerd door de Stichting SDG Charter, Amsterdam.

Communicatie

Dit project betreft het versterken van de strategische en uitvoerende communicatie over de duurzaamheidsdoelen in Nederland, zodanig dat een breder publiek wordt bereikt. Dit project is ontwikkeld in samenwerking met SDG Charter en de Stichting OneWorld. OneWorld zal laagdrempelige verhalen maken voor een breed en betrokken publiek. Centraal staan 'Glocal Heroes'. OneWorld heeft hiertoe de rubriek 'Goalgetters'. Verhalen kunnen voortkomen uit journalistieke projecten, decentrale activiteiten door SDG Charter en de lokale dialogen van Number 5.

In het OneWorld Magazine worden artikelen zichtbaar gekoppeld aan de SDGs. De SDGs zullen daarnaast belicht worden in de OneWorld Nieuwsbrief en een thema-nummers.

Dit project wordt uitgevoerd door de Stichting OneWorld, in opdracht van de Stichting SDG Charter.

PhD 'Wereldburgerschap'

Het is van belang de in de loop van bijna 50 jaar geleerde lessen ten aanzien van het bevorderen van mondiaal burgerschap te documenteren en beschikbaar te stellen voor toekomstige activiteiten. Het werk van NCDO kan daarbij worden geplaatst in het tijdsbeeld. Daarbij heeft een verandering plaatsgevonden van 'draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking' onder burgers naar burgerschap in de context van een geglobaliseerde wereld. De SDGs vormen daarbij samenhangende doelstellingen in een wereldwijde agenda voor een duurzame samenleving. De mogelijkheid bestaat hierover promotie-onderzoek mede mogelijk te maken binnen de Universiteit Leiden, met een nader uit te werken probleemstelling. Deze probleemstelling biedt de mogelijkheid de activiteiten van NCDO en andere organisaties ten aanzien van mondiaal burgerschap te plaatsen in de tijdgeest van de afgelopen decennia en het formuleren van geleerde lessen. De werktitel is: PhD 'Wereldburgerschap'. Hierover bestaan contacten met de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden (Prof. Ton Liefwaard, vice-decaan) en de Faculty Governance and Global Affairs (Prof. Judi Mesman, dean Leiden University College). NCDO leert hieraan een financiële bijdrage, naast bijdragen vanuit de Universiteit Leiden en mogelijk ook andere partijen, en meewerken aan het toegankelijk maken en beschikbaar stellen van bronnen ten behoeve van het promotie-onderzoek. Namens NCDO zal Jan Hoekema zitting nemen in de begeleidingscommissie van het project.

Dit project zal vanaf september 2020 worden uitgevoerd door de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) te Amsterdam.

Ons oordeel

Wij hebben het financieel verslag van de bestedingen van de subsidies (met activiteitnummers 22.503 en 27.184) van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor Stichting Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) te Amsterdam voor 2019 dat opgenomen is in het jaarverslag gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het financieel verslag van de bestedingen van de subsidies van het ministerie van Buitenlandse Zaken, aangevende het bedrag van per saldo € 402.461 aan subsidiabele kosten, in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de voorwaarden zoals gesteld in de subsidiebeschikkingen (met activiteitnummers 22.503 en 27.184).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Het financieel verslag dat opgenomen is in het jaarverslag is opgesteld voor het ministerie van Buitenlandse Zaken met als doel Stichting Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) te Amsterdam in staat te stellen te voldoen aan de rapportageverplichtingen in het kader van de subsidiebeschikkingen. Hierdoor is het financieel verslag niet geschikt voor andere doeleinden.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bedoeld voor Stichting Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) en het ministerie van Buitenlandse Zaken en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast het financieel verslag , omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Inleiding: NCDO in 2019;
- Activiteiten in 2019;
- Bedrijfsvoering; en
- Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor het financieel verslag

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag in overeenstemming met de voorwaarden zoals gesteld in de subsidiebeschikkingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van dit financieel verslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het financieel verslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het financieel verslag en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel verslag staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het financieel verslag en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of het financieel verslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 7 juli 2020

Dubois & Co. Registeraccountants

G. Visser RA